

Diarienummer: 13KS/0472

Datum: 2013-09-05

Handläggare: Marlene Wåhlstedt
Kanslienheten

Utvärdering av projektet Värmdö Ungdomsparlament

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen noterar rapporten.
2. Ungdomsparlamentet som projekt avslutas.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Ungdomsparlamentet har pågått mellan 2011-2013. Projektet föreslås nu avslutas och kommundirektören föreslås få i uppdrag att återkomma med handlingsplan och budget för ungdomsinflytande.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 12 april 2010 att

”Förvaltningen uppdras att införa Värmdö Ungdomsparlament. Medel för att påbörja införandet hanteras inom ramen för den reviderade budgeten för 2010. Medel för att införa Värmdö ungdomsparlament hanteras inom ramen för budgetarbetet för 2011 – 2014”.

Enligt projektplanen ska projektet efter tre år utvärderas. Den 23 juni 2010 beslutade Kommunfullmäktige:

”G2 ges i uppdrag att utveckla och genomföra Värmdö ungdomsparlament fas 1-3. Därefter genomförs en utvärdering av projektet om det ska bli permanent eller ej.” Den 20 augusti 2010 godkändes av Kommunstyrelsen projektplanen.

Ärendebeskrivning

Målsättningar avseende ungdomarsinflytande

Kommunstyrelsen har beslutat om följande effektmål avseende ungdomsinflytande:

”Medborgarna, särskilt ungdomar, ska ha möjlighet till insyn, delaktighet och medbestämmande”

Ungdom definieras enligt nationella riktlinjer som en livsfas eller som en social kategori och innefattar åldrarna 13-25 år. I Värmdö kommun rör det sig om ca 6200 personer.

Värmdö Ungdomsparlaments projektplansmål är att

1. Ge ungdomar ökad kunskap om lokala samhällsfrågor
2. Ge ungdomar ökat inflytande och göra dem delaktiga i samhällsfrågor som engagerar dem
3. Utveckla en modell som erbjuder en dialog mellan ungdomar och politiker över lång tid

Ungdomsparlamentet – en kort bakgrund

Den 20 april 2010 beslutade kommunstyrelsen att införa ett Ungdomsparlament. Syftet med Värmdö Ungdomsparlament är att "öka ungdomars intresse och förståelse för demokratin, det politiska beslutsfattandet och aktuella samhällsfrågor". Vidare syftar Värmdö Ungdomsparlament till att "skapa en plattform för dialog mellan ungdomar och politiker". Senare antogs en projektplan och budget för parlamentet. 280 ungdomar har deltagit i ungdomsparlamentet, ca 90 ungdomar per år.

Organisationsstruktur

Ansvar för Ungdomsparlamentet är fördelat mellan förtroendevalda, unga medborgare och förvaltningen.

Kommunstyrelsen ansvarar från och med 2010 övergripande för ungdomsfrågor och samordnar kommunens främjande och förebyggande insatser för ungdomar. Politikens ansvar är att definiera när det finns behov av ungdomsdialog samt ge förslag på aktuella frågeställningar. De förtroendevalda bär också ansvar för att använda resultatet av medborgardialogen genom att beakta det som en del i underlaget inför beslut. Därigenom blir dialogen meningsfull, för både medborgarna och den lokala demokratin.

Vid Ungdomsparlamentets arrangemang representerar de förtroendevalda sin nämnd, beredning eller fullmäktige i första hand och sitt politiska parti i andra hand.

En politisk samordningsgrupp för ungdomspolitiska frågor bestående av respektive nämnds presidium inrättades 2011 (samtliga nämnder utom vård- och omsorgsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden). Gruppen leds av den politiskt tillsatta ungdomssamordnaren. Samordningsgruppen leder och samordnar arbetet med tvärssektoriella ungdomsfrågor i Värmdö kommun, föreslår vilka frågor/områden som ska prioriteras utifrån policyn för tvärssektoriella ungdomsfrågors och de frågor som kommit fram från de olika ungdomsdialogerna.

Innan samordningsgruppen bildades en form av styrgrupp, som beslutade om vilka skolor som skal medverka, om hur politiker skal vara delaktiga i projektet samt besluta om hur de antagna motionerna skall behandlas i den kommunala beslutsprocessen.

Förvaltningens ansvar består av flera delar. Det handlar om att arrangera och stå för den praktiska planeringen och genomförandet av Ungdomsparlamentet. Vidare ansvarar projektledaren för lokalbokningar, förtäring, produktion och utveckling av hemsida, fortbildning av lärare, planering av utbildning av utskottsordföranden och är ansvarig för utskottsdagarna samt marknadsföring av Ungdomsparlamentet.

De unga medborgarna deltar genom att diskutera med politiker, föreslå och rösta fram viktiga frågor som behandlas i olika utskott. Utskotten arbetar fram motioner och underlag för sina förslag och dessa leds av en utskottsordförande med stöd från projektledare. Alla som vill bli utskottsordförande ställer upp i ett frivilligt val på skolan.

Påverkansmöjligheter

En av de motioner som ungdomsparlamentet tagits fram om att genomföra en Sommarjobbsmässan bifölls av Kommunstyrelsen 11 oktober 2011. Mässan har sedan 2012 och 2013.

Ungdomsparlamentets motioner har i början av projektet överlämnats direkt till respektive politiskt parti efter plenarsessionen. Det går dock att läsa varje partis uttalande om motionerna på Ungdomsparlamentets hemsida. Från och med 2013 bereds motionerna så som förslag från ungdomsparlamentet och behandlas med gängse ärendehanteringsprocess.

Resurser

Budgeterade medel samt utfall för projektet har varit enligt nedan

Utf 2011	Bu 2011	Utf 2012	Bu 2012	Utf 201305	Bu 2013
234 462 kr	375 000 kr	254 434 kr	515 000 kr	182 596 kr	375 000 kr

Utvärdering

Enkäter har besvarats av lärare, ungdomarna som deltagit och politiker som grund för utvärderingen av projektet.

Av utvärderingarna att döma kan man se att grupperna menar att de fått fördjupade kunskaper i lokala samhällsfrågor. Intresset för politik har ökat bland de deltagande under de tre år som arbetet pågått.

Tidsplanen under projektets genomförande har uppfattats som kort, då ungdomarna behöver tid att förbereda sig inför arbetet. Lärarna önskar också mer tid att planera och förbereda lektionsundervisningen samt att de tidigare blev involverade i arbetet.

Skolan uppfattas av ungdomarna som en viktig och avgörande arena i arbetet med att uppnå målen för ungas inflytande, då kunskap uppfattas som en för ökat inflytande.

Många förtroendevalda har svarat att Ungdomsparlamentet är ett bra verktyg att skapa engagemang. Samtidigt har de förtroendevalda svarat att de inte har påverkats i så stor utsträckning av ungdomarnas frågor och att förslagen endast till viss del påverkat besluten inom politiken.

Det framgår av lärarnas utvärdering en god kommunikation mellan projektledare, förvaltning, lärare och ungdomar är av största vikt. Upplevda brister i kommunikationen understryker hur viktigt det är att projektet introduceras ordentligt med en

lärarfortbildning, och att arbetet är väl förankrat i ledningen och förvaltningen. För att skapa en dialog och utveckla en positiv kommunikation mellan forumet och beslutsfattare är det viktigt att politiken deltar på ungas villkor och redogör för var i processen olika ärenden ligger. Då ges ungdomarna möjlighet att förstå den demokratiska processen.

Bedömning

Som projekt har Ungdomsparlamentet varit framgångsrikt. De unga som deltagit, ca 90 ungdomar per år, har fått ökade kunskaper om lokala samhällsfrågor och ungdomarnas upplevda inflytande har ökat. I åldersspannet 13-25 år, som är den ungdomspolitiska definitionen av ungdomar, finns det dock ca 6200 ungdomar. För att nå kommunstyrelsens mål om att ungdomars inflytande, insyn och delaktighet ska öka, behövs det ett forum som kan nå fler ungdomar.

Med anledning av detta föreslås ungdomsparlamentet som projekt att avslutas. Istället föreslås att en handlingsplan tas fram med aktiviteter som syftar till att nå ut bredare till målgruppen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

En bredare handlingsplan som i högre utsträckning når ungdomar i Värmdö kommun leder troligen till att ungdomars upplevda inflytande ökar.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling:
Bilaga 1	Projektplan Värmdö ungdomsparlament
Bilaga 2	Utvärdering från medverkande, 2011, 2012 och 2013.
Bilaga 3	Motioner från ungdomsparlamentet 2011, 2012 och 2013.
Bilaga 4:	Olika former för inflytande och dialog.

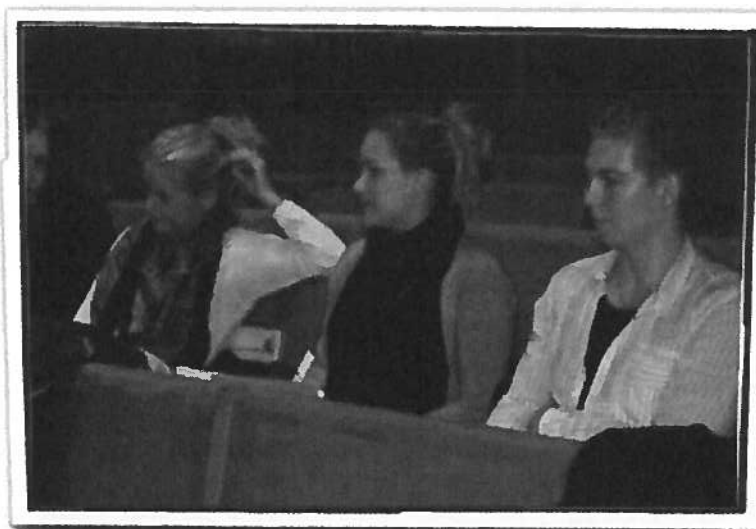

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

Projektplan

Värmdö Ungdomsparlament 2010 - 2011

Karin Aaseby, projektledare
20100818

Innehållsförteckning

Inledning	3
<i>Bakgrund</i>	<i>3</i>
<i>Beskrivning</i>	<i>4</i>
<i>Syfte</i>	<i>4</i>
<i>Mål</i>	<i>4</i>
<i>Målgrupp</i>	<i>4</i>
<i>Övergripande principer</i>	<i>5</i>
Övergripande beskrivning	6
<i>Utvecklingsfas</i>	<i>6</i>
<i>Steg 1: Förberedelsefas</i>	<i>6</i>
<i>Steg 2 Genomförande</i>	<i>7</i>
<i>Teambuilding</i>	<i>7</i>
<i>Utskottsmötet</i>	<i>7</i>
<i>Plenarsessionen</i>	<i>7</i>
<i>Steg 3- Överlämning och utvärdering</i>	<i>7</i>
Övergripande tidsplan och beskrivning av Värmdö Ungdomsparlament år 2010-2011	8
Organisation- förslag	9
<i>Övriga deltagande skolor</i>	<i>10</i>
<i>Styrgrupp</i>	<i>11</i>
<i>Förtroendevalda i Värmdö kommun</i>	<i>11</i>
<i>Projektgrupp</i>	<i>12</i>
Förslag till hur Ämnen/frågor ska tas fram.....	12
Budget fas 1-5	12
<i>Kostnaderna beräknade per budgetår</i>	<i>13</i>
<i>Förutsättningar</i>	<i>13</i>
Förslag till beslutsordning.....	13
Värmdö Ungdomsparlament 2012.....	13

Värmdö Ungdomsparlament- Projektplan

Karin Aaseby- projektledare

0704-13 04 73

karin.aaseby@varmdo.se

Inledning

I projektplanen har Värmdö ungdomsparlament konkretiserats ytterligare. Den nytillkomna informationen är kursiverad så att det blir lättare för läsaren att se vilka nya delar som tillkommit sedan Projektbeskrivningen från den 4 mars.

Bakgrund

Sedan 2001 har Stockholms stads utbildningsförvaltning drivit ett demokratiprojekt för gymnasieelever på samtliga av stadens gymnasieskolor, Stockholms ungdomsparlament. Sammanlagt har Stockholm genomfört fem sessioner som omfattat mellan 600-1500 gymnasieelever och lärare.

Utvärderingar gjorda av såväl lärare som elever visar att projektet lyckas mycket väl med att öka intresset för samhällsfrågor och politik samt att kunskapen om det politiska beslutsfattandet ökat under projektet. Lärare och deras skolor återkommer år efter år vilket är ett gott bevis på projektets vinst för kunskaps- och färdighetsmålen i framförallt samhällskunskap och svenska på gymnasiet.

Gustavsbergs gymnasium har deltagit i sessionerna alltsedan 2006, och är den enda skola utanför Stockholms stad som deltagit i projektet. På skolan arbetar Karin Aaseby som samhällskunskaps- och historielärare. Under sin tidigare karriär arbetade hon med att ta fram konceptet Ungdomsparlamentet till Stockholms stad. Hon har sedan projektets start 2001, utbildat såväl lärare som ordföranden i projektet (250 stycken år 2009) samt varit kvalitetssäkrare och rådgivare till utbildningsförvaltningen i Stockholm.

Under 2009 har Värmdö kommun tagit del av projektet på olika sätt, vilket resulterade i ett möte med styrgruppen för Medborgardialogen den 9/12 2009. Med på mötet var Kenneth Nordberg, Peter Bondesson, Lars Bryntesson, Jenny Lönngren samt Carin Blomberg och Karin Aaseby. Gruppen visade klart intresse av att ta fram ett förslag kring hur Värmdö skulle utveckla ett lokalt förankrat Ungdomsparlament.

Karin Aaseby fick under mötet i uppdrag att ta fram ett förslag hur Ungdomsparlamentet i Värmdö skulle kunna vara utformat och presentera det på Styrgruppsmötet för Medborgardialogen den 8 mars 2010.

Kommunstyrelsen och därefter Kommunfullmäktige (den 26 juli) har beslutat att genomföra Värmdö Ungdomsparlament enligt förslag.

I denna projektplan utvecklar vi projektets principer, upplägg, organisation och arbetsgrupper, tidsplan, budget.

Beskrivning

Värmdö ungdomsparlament (Värmdö UP) är en demokratiseringsinsats i Värmdö Kommun som riktar sig till gymnasieungdomar och lärare verksamma i Värmdö kommun.

Värmdö UP innebär en möjlighet för ungdomar att tycka till och arbeta fram lösningar på aktuella lokala frågor i Värmdö kommun. Arbetet sker inom ramen för ordinarie undervisning och hela klassen medverkar.

Politikerna i Värmdö deltar i processen på olika sätt, allt från att vara med att ta fram de frågor som ungdomarna ska tycka till om, till att ta del av deras förslag som presenteras i motioner. (Läs vidare under politikernas roll)

Syfte

Syftet med Värmdö UP är att öka ungdomarnas intresse och förståelse för demokratin, det politiska beslutsfattandet och aktuella samhällsfrågor.

Vidare syftar Värmdö UP till att skapa en plattform för dialog mellan ungdomar och politiker.

Mål

Målsättningen med Värmdö UP är att;

1. ge ungdomar ökad kunskap om lokala samhällsfrågor.
2. ge ungdomar ökat inflytande och göra dem delaktiga i samhällsfrågor som engagerar dem.
3. utveckla en modell som erbjuder en dialog mellan ungdomar och politiker över lång tid.

Målgrupp

Enligt önskemål från styrgruppen för Medborgardialogen ska Ungdomsparlamentet rikta sig till ungdomar i år 9 grundskolan samt årskurs 1 på gymnasiet.

Fas	Delprojekt	Tid	Antal elever	Antal plenarsessioner
1	Utveckling	vt-ht 2010		
2	Värmdö Ungdomsparlament G2 åk 1+ 1 åk 9	vt 2011	ca 100 elever	1
3	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 1-2 skolor	vt 2012	ca 200	2

Fas	Delprojekt	Tid	Antal elever	Antal plenarsessioner
4	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 3-4 skolor	vt 2013	ca 300	3
5	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 5-6 skolor	vt 2014	ca 400	4

Övergripande principer

Då syftet i projektet är att öka ungdomarnas intresse och förståelse för demokratin, det politiska beslutsfattandet och aktuella samhällsfrågor samt skapa en plattform för dialog mellan ungdomar och politiker har vi valt att arbeta utifrån följande principer:

1. Projektet bygger på en förenklad demokratimodell som de kan använda i vilket demokratiskt forum de än hamnar. Verklighetens kommunala demokrati och beslutsfattande är snärjigare än vad vår förenklade modell är, men vi menar att genom att lära dem de grundläggande principerna i en demokrati får vi fler intresserade av att delta i partier, organisationer och dylikt. Vi framhåller följande:
 - Vikten av att lyssna in andra och vare beredd på kompromisser
 - Vikten av att våga föra fram sin åsikt och motivera sina ståndpunkter
 - Vikten av att engagera sig i samhällsfrågor
 - Vikten av att vara påläst på ämnet
2. Att unga leder unga. I Värmdö ungdomsparlament är det ungdomar som agerar ordförande under utskottsmötena. De får en heldags skraddarsydd utbildning för att klara sitt ledaruppdrag. Det är även ungdomar som agerar ordförande i presidiet under plenarsessionen.
3. Ungas frågor. För att väcka engagemang hos ungdomarna måste de själva välja vilka frågor som de vill arbeta med. I projektet kommer förslag på frågor att komma från såväl politiker som från ungdomarna själva. Eleverna röstar dock själva fram de fem viktigaste frågorna.
4. Då ungdomar inte alla gånger av egen kraft klarar av att penetrera svårare och mer komplexa samhällsfrågor, har vi i projektet valt att använda skolan och lärarna som nyckelpersoner för ungdomarnas kunskapsutveckling. Genom lärarnas stöd och hjälp ser vi till att samtliga elever är förberedda så gott det går inför utskottsmöten och plenarsessioner.
5. Genom att arbeta med ett gemensamt webbaserat läromedel som förebereder eleverna kring:
 - Om demokrati
 - Argumentation

- Årets frågor

- Upplägget av Ungdomsparlamentet

kommer samtliga elever möjlighet att få samma förkunskaper inför sessionerna.

Plattformslösningen som vi kommer att arbeta med ska underlätta för eleverna att arbeta tillsammans inför, under och efter Värmdö ungdomsparlamentets genomförande.

6. Betona att politik och samhällspåverkan är kul och intressant. Att prata politik ska vara kul! Vi lägger ner mycket tid på Teambuildning och träning inför debatten.

Övergripande beskrivning

Om man bortser från själva utvecklingsfasen av Värmdö ungdomsparlament, kan man dela in projektet i tre övergripande faser:

Utvecklingsfas

Hela arbetet i Ungdomsparlamentet tar sin utgångspunkt i de fem frågor som politiker och deltagande ungdomar anser vara viktigast att fokusera på i år 2010-2011. Dessa fem frågor kommer att arbetas fram tillsammans med berörda enligt förslag nedan.

Steg 1: Förberedelsefas

Under förberedelsefasen låter vi eleverna själva välja den lokala samhällsfråga som de anser vara viktigast för dem. Tillsammans med sin lärare och de andra i klassen som valt samma fråga börjar efterforskningsdelen. Eleverna undersöker frågan med utgångspunkt från en enkel analysmodell:

1. Problem/Situation

2. Orsaker

3. Konsekvenser

4. Åtgärder

Vi ställer höga krav på källhänvisningar och källkritik. Denna analys ska sedan formuleras i form av en motion som består av en Inledande del med Problem,- orsaks,- och konsekvensbeskrivning, samt en Åtgärdsdel med 5 väl genomarbetade åtgärdsförslag som ska lösa problemen som ställts upp i inledningen. Eleverna utgår från en motionsmall som är en förenklad version av motioner i den svenska demokratins fyra nivåer. Vi ställer krav på ett formellt språk, utan att vi för den sakens skull kräver ett "politiskt" språk. En tydlig och klar analys med klara tydliga åtgärdsförslag är det vi uppmuntrar.

Under denna fas utbildar vi även 2-3 ordföranden per utskott. Dessa elever kommer från klassen (gymnasiet) och har genomgått en heldagsutbildning i hur man leder arbetet under teambuildning och utskottsmötet. Ordförandenas självständighet och ledarskap är ytterligare en nyckel till elevernas utveckling.

Då samtliga elever är väl inlästa på sitt område och själva skrivit en motion kommer vi till nästa fas då eleverna ska träffa andra ungdomar från andra skolor.

Steg 2 Genomförande

Innan ungdomarna börjar diskutera politik vill vi att de ska känna sig trygga i gruppen. Med en trygg grupp vågar fler uttrycka sina åsikter och visa vad de kan.

Teambuilding

Vi arbetar under en halvdag med olika teambuildningövningar som ordförandena genomför tillsammans med sina utskott. Eleverna som kommer från olika skolor får således lära känna varandra inför utskottsmötet som följer dagarna efter.

Utskottsmötet

Efter teambuildingen samlas samtliga fem utskott på en skola under en heldag för att tillsammans diskutera fram en gemensam motion i frågorna. Efter en hård dags arbete har alla elever bidagit med sina kunskaper och arbete. Den gemensamma motionen behandlas därefter av samtliga elever under plenarsessionen.

Plenarsessionen

En dryg vecka efter utskottsmötet samlas samtliga elever i en sal, förslagsvis Gustavsbergsteatern. Sessionen inleds av politiker som högtidligt inleder debattdagen. Debatten leds av ett presidium som valts ut bland de skickligaste av ordförandena. Debattordningen som följs utgår från att ansvarigt utskott presenterar och talar för sin motion, ett annat utskott har fått i uppdrag att hålla ett tal som kritiserar motionen. Eleverna ska vara väl förberedda så att de kan bemöta eventuell kritik. Öppna frågor och påståenden är tillåtna och efter ca 30 minuters debatt går samtliga elever till omröstning. Dagen avslutas med en ceremoni där politiker håller avslutningstalet.

Steg 3- Överlämning och utvärdering

De motioner som antas prenteras till de berörda nämnder. Motionerna ska betraktas som förslag och idéer till politikerna.

Avslutningsvis gör inblandade elever, politiker, lärare och förvalningspersonal en utvärdering för att komma fram till hur projektet kan förbättras inför framtiden.

Övergripande tidsplan och beskrivning av Värmdö Ungdomsparlament år 2010-2011

Steg	Vad	När
Utvecklingsfas	Förankring bland Förtroendevalda i Värmdö kommuns som ges möjlighet att ge förslag på frågor Konceptutveckling och utveckling av hemsida med utbildningsmaterial och informationsplattform/ webbkurs Införsäljning till deltagande elever och lärare- Förslag och beslut kring 5 viktiga lokala frågor/problem Fortbildning av lärare - Ta fram information och MF-material till projektet	v 34-44 v 35-50 v 35-46 v 47 v 34-
Steg 1. Förberedelsefas	Vad är demokrati? Lokal demokrati i Värmdö mm. Analys av samhällsfrågor Värmdös fem viktigaste frågor 2011. Eleverna väljer sin fråga. En fråga per elev. Efterforskningar: Fakta och analys. Eleverna undersöker och analyserar de fem frågorna. Situation-Orsak-Konsekvens- Lösningar. Kontakt med berörda politiker/tjänstemän mfl angående de fem frågorna Klassrumsdiskussioner - Eleverna skriver individuella motioner utifrån tydlig mall Arbete med VUP digital informationsplattform / webbkurs för gemensamma förberedelser - Utskottsordföranden utbildas	vecka 2-11 år 2011

Steg	Vad	När
Steg 2 Genomförande	Tre till fyra klasser från olika skolor samarbetar <u>Teambuilding</u>, lära känna varandra v 11 - <u>Utskottsmöte</u>, fem utskott med elever från de deltagande skolorna arbetar under en heldag tillsammans fram fem gemensamma motioner <u>Plenarsession</u>, debatt och beslut om de fem motionerna v 13 Utvärdering	Teambuildning- v 11 (2011) Utskottmöte- v 11 Plenarsession v 13
Steg 3 Överlämning och utvärdering	Överlämning av antagna motioner till berörda nämnder under dialogseminarier Motionerna ska betraktas som förslag och idéer till politikerna. Elever och inblandade i projektet utvärderar och arbetar fram förbättringsförslag inför framtiden.	v 15-19 (2011)

Organisation- förslag

För att skapa en långsiktigt bärande organisationsstruktur som kan fungera år efter år och garanterar att kunskapen och engagemanget för satsningen finns kvar över tid, är förslaget att kommunens egna gymnasieskola på hemmaplan, Gustavsbergs Gymnasium, ska fungera som plattform för utvecklingen, organisationen av samt genomförandet av Värmdö UP.

Kommunen centralt ansvarar för uppgifter som riktlinjer och mål, finansiering, politikerkontakterna, marknadsföring och PR samt utvärdering.

Ansvarsfördelningen måste diskuteras och förankras mer inom G2 och kommunen. Nedan följer ett förslag till hur ansvarsfördelningen mellan kommunen centralt och G2 skulle kunna se ut:

Aktör	Ansvarsfördelning- förslag	
G2	Utveckling av koncept och utbildningsmaterial	
	Fortbildning av lärare och ordföranden	
	Undervisning av elever (skolornas egen finansiering)	
	Projektledning -organisation	

Aktör	Ansvarsfördelning- förslag	
	Administration och organisation	
	Produktion av enklare hemsida med material till eleverna	
	Dokumentation foto och film	
	Genomförande av utskottsmöte och Plenarsession för Fas 2, övriga faser på respektive skola	
	Marknadsföring och PR mot kommunens skolor och media	
Kommunen	Riktlinjer och mål- formulera uppdrag	
	Finansiering	
	<i>Förtroendevalda i Värmdö kommun</i> • <i>bidra med förslag till lokala samhällsfrågor.</i> • <i>välkomnas att delta under den förberedande fasen i samtal och personliga möten samt svara på ungdomarnas frågor.</i> • <i>välkomnas att delta under plenarsessionen där ungdomarnas förslag debatteras och går till omröstning.</i> • <i>ta del av ungdomarnas förslag (motioner) som antagits under plenarsessionen i dialogmöten.</i>	
	Marknadsföring och PR genom kommunens kanaler.	
	Uppföljning och utvärdering	

Övriga deltagande skolor

Deltagande skolor ansvarar själva för

- förberedelserna av eleverna med stöd av utbildningsmaterialet på hemsidan samt G2s ordförandeutbildning.
- planering och genomförande av
 - teambuildning
 - utskottsmöte
 - plenarsession

Lärarna på de deltagande skolorna kommer att gå en lärarfortbildning i UP-konceptet och utskottsordförandena kommer att utbildas till sin roll som ordföranden av personal på Gustavsbergs Gymnasium. Utbildningarna kommer att läggas på annat

ställe än den ordinarie skolmiljön för att skapa en kreativ och lustfylld inramning för de personer som ska bära Värmdö UP på skolorna.

Styrgrupp

Styrgruppen för Värmdö Ungdomsparlament utgörs av medlemmar i styrgruppen för Medborgardialog samt kompletterade chefer för Utbildning och Ungdoms-, och fritidsfrågor.

*Peter Bondesson (Fp) (Kommunalråd)
Lars Bryntesson (S) (Oppositionsråd)
Kenneth Norberg (Kommunikationschef)
Carin Blomberg (Utvecklingsstrateg)
Marlene Wåhlstedt (Ungdomssamordare)
Hans-Åke Antonsson (Ungdoms-, och fritidschef)
Maria Ljungkvist (utbildningschef)*

Styrgruppens beslutspunkter:

- *Besluta om vilka skolor som ska medverka i Värmdö ungdomsparlament.*
- *Besluta om vilka principer som ska råda vid urvalet/inbjudan till Värmdö UP i fas 2-5.*
- *Besluta om hur politikerna ska vara delaktiga i projektet. Besluta om hur de antagna motionerna från Ungdomsparlamentet ska behandlas i den kommunala beslutsprocessen samt besluta hur återkopplingen till ungdomarna sker.*
- *Ha det slutgiltiga ordet i hur frågeställningarna som ska behandlas i VUP ska vara formulerade.*
- *Ta del av uppstart och utvärderingar av projektet.*

Förtroendevalda i Värmdö kommun

För att projektet ska lyckas och samtliga parter känna sig engagerade och tycka att projektet ger såväl politiker som ungdomar utdelning är det viktigt att politikerna är engagerade under hela processen.

Vi föreslår att politikerna i Värmdö deltar i processen genom att:

- *bidra med förslag till lokala samhällsfrågor.*
- *välkomnas att delta under den förberedande fasen i samtal och personliga möten samt svara på ungdomarnas frågor.*
- *välkomnas att delta under plenarsessionen där ungdomarnas förslag debatteras och går till omröstning.*
- *ta del av ungdomarnas förslag (motioner) som antagits under plenarsessionen i dialogmöten.*

Projektgrupp*Karin Aaseby: (Projektledare)**Helena Björve: Lärare Gustavsbergs Gymnasium**Anita Dahlbom: Lärare åk 9 Hemmestaskolan**Marlene Wåhlstedt (Medborgardialogen)**Kommunikationsavdelningen-***Förslag till hur Ämnen/frågor ska tas fram**

1. Värmdö Ungdomsparlament presenteras för kommunfullmäktige när väl Kommunstyrelsen antagit Projektplanen. Samtliga förtroendevalda politiker bjuds vid detta tillfällen in att bidra med sina frågor som de vill ha ungdomarnas förslag kring. Varje nämnd får i uppdrag att formulera 1-2 frågeställningar som de skickar in till projektledaren.
2. Ungdomarna tar del av dessa förslag och kompletterar med frågor som de skulle vilja behandla under VUP.
3. Samtliga förslag arbetas samman till en nettolista som stäms av med Styrgruppen så att de är möjliga och relevanta från kommunens perspektiv.
4. Eleverna röstar fram de 5 viktigaste frågorna som ska gälla år 2011.

Budget fas 1-5

Fas	Delprojekt	Tid	Antal elever	Kostnad
1	Utveckling	vt-ht 2010	0	300 000 kr
2	Värmdö Ungdomsparlament G2 åk 1	Förberedelse ht 2010	0	70 000
2	Värmdö Ungdomsparlament G2 åk 1	Genomförande vt 2011	ca 100 elever	100 000 kr
3	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 1-2 skolor	Förberedelse ht 2011	ca 200	84 000 kr
3	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 1-2 skolor	Genomförande vt 2012		172 000 kr
4	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 3-4 skolor	Förberedelse ht 2012		95 000 kr
4	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 3-4 skolor	Genomförande vt 2013	ca 300	235 000 kr
5	Värmdö Ungdomsparlament G2 + 5-6 skolor	Förberedelse ht 2013		114 000 kr

Fas	Delprojekt	Tid	Antal elever	Kostnad
		Genomförande vt 2014	ca 400	247 000 kr

Kostnaderna beräknade per budgetår

Kostnad 2010	370 000 kr
Kostnad 2011	194 000 kr
Kostnad 2012 (tom vt)	172 000 kr
Kostnad 2012	267 000 kr
Kostnad 2013	349 000 kr
Kostnad 2014 Enbart genomförande	247 000 kr

Förutsättningar

För att G2 ska kunna genomföra, administrera och organisera Värmdö Ungdomsparlament måste vissa förutsättningar uppfyllas:

Finansieringen av Ungdomsparlamentet får inte tas från utbildningsbudgeten. Ungdomsparlamentet måste ses som ett demokratiprojekt och inte som ett renodlat skolprojekt. Skolorna måste uppfatta projektet som ett tillskott till deras dagliga verksamhet snarare än något som konkurrerar med ordinarie verksamhet.

Förslag till beslutsordning

Beslut 23 juni 2010 i Kommunfullmäktige:

G2 ges i uppdrag att utveckla och genomföra Värmdö ungdomsparlament fas 1-3.

Därefter genomförs en utvärdering av projektet om det ska bli permanent eller ej.

Nytt beslut: Maj 2012

Värmdö Ungdomsparlament 2012

Projektplan utformas i samråd med ansvariga inom kommun och skola år för år.

För år 2012 (fas 3) utformas projektplanen med utgångspunkt från resultatet av utvärderingen under v19 2011.

Bilaga 2: Utvärderingar från medverkande 2011- 2013

Elevutvärderingar 2011 och 2013

Mitt intresse för politik

68 procent av ungdomarna anger att deras intresse för politik har ökat eller ökat mycket genom Värmdö Ungdomsparlament, vilket är en ökning med 12 procentenheter från 2011. 22 procent av ungdomarna svarar att deras intresse för politik har ökat lite och 10 procent av ungdomarna att det har minskat.

Värmdö Ungdomsparlament har ökat mina möjligheter till inflytande över politiken i Värmdö kommun

Andelen som anger att Värmdö Ungdomsparlament har ökat deras möjligheter till inflytande över politiken i Värmdö kommun har minskat sedan 2011 då 62,5 procent svarade att deras möjligheter till inflytande ökat. År 2013 anger 49 procent att påståendet stämmer eller i hög grad stämmer, vilket är en minskning med 13,5 procentenheter från 2011.

Värmdö Ungdomsparlament har varit ett givande projekt

Drygt hälften av ungdomarna, 51 procent, har svarat att Värmdö Ungdomsparlament har varit ett givande projekt, vilket är en minskning med 11,5 procentenheter från 2011.

Min förmåga och förståelse för hur man analyserar och reflekterar över samhällsfrågor

Ungdomars förmåga och förståelse för hur man analyserar och reflekterar över samhällsfrågor har minskat med 27 procentenheter sedan 2011. 2011 svarade 80 procent att det hade ökat eller ökat mycket. För 2013 svarade 53 procent att deras förmåga och förståelse har ökat eller ökat mycket.

Mina kunskaper om lokala samhällsfrågor i Värmdö kommun

Flertalet ungdomar uppger att deras kunskaper om lokala samhällsfrågor i Värmdö kommun har ökat. 2013 uppger 71 procent att deras kunskaper har ökat eller ökat mycket, vilket är en ökning med 4 procentenheter från 2011.

Mina kunskaper om hur man fattar demokratiska beslut

73 procent av ungdomarna svarar att deras kunskaper om demokratiska beslut har ökat eller ökat mycket. Jämfört med tidigare år är det en ökning med 2 procentenheter.

Elevutvärderingar 2013

För 2012 saknas utvärderingar från deltagarna om projektet, och istället användes metoden gruppintervju för att kunna identifiera vilka faktorer som är viktigt i arbetet med inflytande och lärandet i demokrati. Det som framgick i utvärderingen är följande faktorer:

- Viktigt att förstå hur kommunen fungerar
- Viktigt att politiker och lärare förklarar samhällsprocessen
- Viktigt att politiker får veta vad vi ungdomar tycker
- Viktigt att komma med konkreta förbättringsförslag

- Viktigt att jobba med inflytande på samhällslektionerna

Lärarytvärdering 2013

Lärarnas svar på bedömning av projektet som helhet minskat från en 4 till 2, på en skala 1-5. De bedömer också sina egna insatser vara lägre detta år mot föregående. Lärarnas bedömning av projektledarens insats sjönk från 2012 till 2013 likaså projektets relevans till kursplansmålen. Tidplanen var betydligt sämre än föregående år liksom kommunikationen mellan lärare och kommunikation mellan lärare och skolledning. Lärarna bedömer elevernas möjlighet till inflytande över politiken vara lägre 2013 än 2012.

Politikerutvärderingar 2013

Enkäten skickades ut till samtliga nämnder och totalt 23 stycken politiker svarade. Denna enkät har inte gjorts tidigare och det går därför inte att göra någon jämförelse med tidigare år.

På frågan om *ungdomsparlamentet är en bra metod för mig i min roll som politiker att få lyssna och ta tillvara på ungas förslag* så svarar 69 procent att detta stämmer eller i hög grad stämmer. De fick även svara på *om politiken har gett återkoppling på de förslag som ungdomarna tagit fram* och där svarar 57 procent att det stämmer till viss del.

82 % av de som svarade svarar att *ungdomsparlamentet är ett bra verktyg för att skapa ett långsiktigt engagemang hos ungdomar*. 17 procent av de svarande menar att detta stämmer till viss del eller stämmer inte alls.

På frågan om *politiken känner till vilka frågor som behandlats i ungdomsparlamentet* så svarar 70 procent ja och 26 procent nej, 4 procent svarade annat.

Förslag som tagits fram i ungdomsparlamentet har påverkat beslut inom politiken, 58 procent svarar stämmer till viss del och 29 procent svarar *stämmer inte alls*.

En fråga handlade om *i vilken utsträckning ungdomsparlamentets motioner har berört frågor som behandlats inom din nämnd/styrelse?*

Drygt hälften svarar att motionerna inte alls har berört frågor som behandlas inom respektive nämnd. Vi vet då dock inte i vilken nämnd personen som svarat sitter i. Någon svarar att "krav och motioner från ungdomarna har inte på något sätt fått genomslag i de nämnder jag kan överblicka (US, KS, KF)".

"Jag sitter i Utbildningsstyrelsen och då ungdomsparlamentets frågor till stor del rör skolan är kopplingen givetvis stark. Min bild är dock att vi i nämnden skulle kunna ha en ännu bättre koll på ungdomsparlamentets arbete." Någon annan svarar att "många av förslagen har vi i och för sig plockat in i vårt partis politik, men jag kan inte säga att det påverkat styrelsens och nämndens arbete nämnvärt".

På svaret på frågan om *jag i min roll som politiker har påverkats av ungdomsparlamentet*, svarar övervägande *stämmer till viss del* eller *stämmer inte alls*.

15 stycken svarar i kommentarerna med att det är positivt att få lyssna in ungdomars förslag och att de är genomtänkta. Vidare svarar man att det är bra med en direkt ungdomslänk och

VÄRMDÖ KOMMUN

att det är roligare att arbeta politiskt så, och det är viktigt att det finns ett engagemang i samhällsfrågor.

4 stycken svarade att det inte har påverkat mig i min roll och 4 stycken svarade bland annat att urvalsprocesserna av deltagare är tveksam, att det finns dolda agendor från vuxensidan och förordar en större transparens och tydlighet.

När politiken fick göra en sammantagen bedömning av ungdomsparlamentet enligt skalan 1 till 5, där 5 är högst, svarade dom flesta en 4 och näst flest svarade en 3, sedan har lika många svarat 5 som 2. En person svarade 1.

Som kommentar till frågan har 10 stycken svarat att det är ett bra projekt med engagemang som fyller olika funktioner och gör unga delaktiga tidigt. 5 stycken har svarat att man vet för lite om projektet och saknar information.

6 stycken har bland annat svarat att det är för mycket politiskt spel när det visas intresse eller att motionerna faller tillbaka på dem själva för att de är av sådan ekonomisk dignitet att det inte går att genomföra, att frågeställningar bör vara lämpliga och hanterbara. Någon menar att det tar mycket tid från undervisningen och att det innebär ett tvång att delta.

Bilaga 3: Motioner från Värmdö Ungdomsparlament 2011- 2013

Värmdö Ungdomsparlament - 2011

- Hur ska stödet i skolan för elever i behov av särskilt (Dyslexi, ADHD, ADD mm) stöd förbättras i Värmdö kommun?
- Hur ska bostäder för ungdomar utformas?

Hur ska fler sommarjobb för ungdomar skapas i Värmdö kommun?

- Hur ska man förebygga och aktivt motverka ungas drog- och alkoholkonsumtion i Värmdö kommun?
- Hur ska man motverka mobbning och utanförskap i Värmdö skolor?

Värmdö Ungdomsparlament - 2012

- Hur ska ungdomar få bostad på Värmdö? Ska man bygga så kallade "ungdomsbostäder"- hur ska dessa ska se ut när det gäller läge, pris och storlek? Ska Värmdö bygga hyresrätter för att öka antalet hyresrätter i kommunen - hur ska dessa ska se ut när det gäller läge, pris och storlek?
- Hur kan gymnasieskolans fysiska och psykiska arbetsmiljö förbättras för elever, lärare och övrig personal?
- Hur kan arbetet med nolltolerans mot mobbning i skolan och samhället förbättras på Värmdö?
- Hur kan Värmdö förbättra skolmaten ur ett miljöperspektiv?
- Hur kan elever som upplever stress stöttas under sin skoltid?

Värmdö Ungdomsparlament - 2013

- Hur kan ungdomars boendesituation (dvs. tillgång till bostad, kvalitet på bostad och kostnad på bostad) förbättras?
- Hur kan Värmdö kommun höja nivån på utbildningarna i gymnasiet?
- Hur kan skolorna på Värmdö förbereda ungdomar inför arbetslivet?
- Hur kan elevernas resultat förbättras inom gymnasieskolan?
- Hur kan Värmdö skapa förutsättningar för fler unga att få jobb?

Bilaga 4: Olika former för inflytande och dialog

Enligt Ungdomsstyrelsens kriterier för inflytandeforum så ska dessa innehålla en kontinuerlig dialog mellan ungdomar och förtroendevalda. Forumet ska även anlägga ett ungdomsperspektiv på lokala och regionala samhällsfrågor i stort

Ungdomsting

Det finns en rad olika former för inflytande, ofta med samma benämning men fungerar olika eller tvärtom de fungerar lika men heter olika. Ungdomsting/forum/fullmäktige/parlament beskrivs på NUNIs hemsida (Nationella nätverket för ungas inflytande) som en återkommande sammankomst, ofta under en dag, årlig eller några gånger per år. Träffen kan kallas ting, fullmäktige, kongress eller liknande och ibland är den främst ett tillfälle för unga och politiker att diskutera viktiga frågor. I andra fall kan den ha status av ett parlament och alltså vara direkt beslutande.

Ungdomsråd

Enligt Sveriges Ungdomsråds kartläggning av inflytandeforum/ungdomsråd som genomfördes 2008 finns det cirka 133 ungdomsråd i landet. Syftet med dessa är att skapa en kontinuerlig kommunikation mellan beslutsfattare och ungdomar. Detta sker såväl genom konkreta möten som via olika nätbaserade forum. Ungdomsråden består av en grupp ungdomar som har en mer eller mindre formaliserad roll i den kommunala delaktighetsprocessen. Den huvudsakliga funktionen är oftast att ta tillvara ungas synpunkter i kommunens planering och beslutsfattande. Det är också vanligt att unga driver sina egna frågor. Det senaste året har dock andelen ungdomsråd som fungerar som formell remissinstans samt andelen som driver egna frågor sjunkit.

Forum för dialog/större sammankomster

Det finns många olika benämningar på mötesformer och många former som förekommer är framtidsverkstad, dialogcafé, rundabordssamtal och Open space. De har alla gemensamt att de hjälper deltagarna att ge struktur åt samtal och diskussioner enligt en viss ordning. Olika former lämpar sig för olika grupper storlek och sammansättning. Valet av form bör utgå från vilka som ska delta, hur många man är och vad som ska åstadkommas samt hur mycket tid man har på sig.

Barnchecklista

Så kallade barnchecklistor används av många kommuner för att säkerställa att barn och unga inte glöms bort i frågor som de berörs av och borde tillfrågas om. De skapar systematik och arbetsrutiner för tjänstemän och politiker.

Enkäter

Ett flertal kommuner genomför undersökningar för att ta reda på hur unga mår och hur de ser på sin livssituation. Undersökningar är ett bra komplement för att ta reda på vad grupper som vanligtvis inte engagerar sig tycker i olika frågor. För att undersökningar ska vara en del av inflytandearbetet behöver resultatet kommuniceras och gärna analyseras tillsammans med unga. Den uppföljning och de insatser som följer av resultatet är naturligtvis också viktiga att kommunicera.

Fokusgrupper

Flera kommuner har en strategi för att möta barn och unga i frågor som de själva lyfter (ofta med hjälp och stöd från någon vuxen) och vill diskutera med ansvarig politiker eller tjänsteman. Fokusgruppssamtal är något som ett antal kommuner använder sig av för att initiera samtal med unga.

Projekt

Projekt bör göras som punktinsatser. Av tidigare erfarenhet ser Ungdomsstyrelsen projekt som något som kan vara startskott för ett vidare engagemang bland unga eller bidra till ett fruktbart möte mellan unga och politiker. När det gäller fysisk samhällsplanering är det till exempel gynnsamt att använda sig av avgränsade projekt som att kartlägga ett närområde för att identifiera otrygga platser och för att planera grönområden och bostadsområden.

Utbildning

Det är vanligt att kommunerna väljer att satsa på olika utbildningar för såväl tjänstemän, politiker och unga eller enbart för unga. Men också förberedande möten för politiker inför mötet med ungdomar. Förberedande möte kan handla om att till exempel få klart för sig vilka förväntningar man kan ha på unga eller hur man helt enkelt skapar och bidrar till framgångsrika möten på lika villkor. Utbildning för tjänstemän är också vanligt. Det finns även kommuner som arbetar med fadderpolitiker.

Inflytandearbete inom skolan

Inom skolan är traditionen av elevinflytande lång och lagstadgad. I Skollagen 14 står: "Eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas." I läroplanen 15 utvecklas och förtydligas detta på följande sätt: "De demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar skall omfatta alla elever. Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som former skall vara viktiga principer i utbildningen." Skolan har en viktig roll att främja en positiv syn på demokrati, aktivt medborgarskap och demokratisk medvetenhet. Synen på möjligheterna att delta och ha inflytande i skolan påverkar i förlängningen synen på inflytande i samhället (Ungdomsstyrelsen 2005, *Delaktighet och information*).

Framgångsfaktorer för inflytandeforum

Barnombudsmannen redovisar i sin skrift (*Röster som räknas*, 2006) de framgångsfaktorer som behövs för att ett inflytandeforum ska vara framgångsrikt. Dessa jämförs under rubriken *Slutsatser* med de utvärderingar som gjorts och, för att på så sätt kunna göra en mätning av projektets mål *Ungdomsparlamentet utgör en modell för dialog mellan ungdomar och politiker över tid*.

Vuxnas motiv måste vara tydligt

Definiera vad det är politiken vill med ungas inflytande, handlar det om att ge ifrån sig makt så att unga delvis kan bestämma över vissa delar och beslut som tas i kommunen eller handlar det enbart om att fostra unga till demokratiska medborgare genom att informera om hur demokratin fungerar. Genom att ha en dialog om dessa frågor och tydliggöra forumets roll och syn på hur mycket inflytande forumet ger. Genom att vara tydlig med syftet med forumet och vilken roll det ska ha minskar man risken för misstro och motvilja att aktivera sig.

Ledningens vilja och engagemang är avgörande

För att ge forumet legitimitet behövs en politisk vilja och ett beslut om ett inflytandeforum som det även finns målsättningar för och där unga bör involveras i framtagandet av målsättningen.

Strukturer är viktiga

Genom att placera inflytandeforumet direkt under kommunstyrelsen visar man på intentionen med forumet. Tjänstemän och beslutsfattare på olika nivåer behöver resonera fram till hur forumet kan utgöra en kanal för att ta in ungas åsikter.

En ungdomssamordnare är av betydelse

Funktionen ungdomssamordnare ska verka som ett stöd för forumet utifrån ungas önskemål

Tid och resurser är en förutsättning

Ge tillräckligt med tid för unga att sätta sig in i och förstå de uppgifter som de ska ha inflytande över, förklara vilka beslut och ärenden som kan ta tid och vilka som kan åtgärdas relativt snabbt. För att bli självständig i deras arbete krävs ekonomiska, materiella och personella resurser, t e x tillgång till egen möteslokal, egen budget

Ge kunskap till både de unga och berörda beslutsfattare samt andra berörda aktörer

För att ett inflytandeforum ska fungera behöver de unga kunskap och information om forumets roll och arbetssätt. Unga behöver vara med i planering och genomförandet för att utbildningsinsatserna ska vara verksamma.

Se till att skapa en dialog och utveckla en positiv kommunikation mellan forumet och beslutsfattare samt andra berörda aktörer

Politiken behöver delta på ungas villkor och redovisa för var i processen ärendet ligger för att ungdomarna ska ges möjlighet att förstå den demokratiska processen de unga får sätta dagordningen. Viktigt att ta tillvara på de unga som vill delta, istället för att utgå från ett strikt representativt system. Sprid positiva exempel på där unga varit med och påverkat en situation eller fått igenom sitt förslag.

Återkoppla besluten och ge förklaring till varför det blev som det blev, det är vuxnas ansvar att redovisa för de beslut som fattats eller inte, på ett sätt som målgruppen förstår.

Involvera skolorna i inflytandeforumet, att använda skolorna som rekryteringsbas eller kanal för forumet att inhämta eller föra ut åsikter. Gör det meriterande att ha deltagit i forumet och ge någon form av bevis på att den unge har deltagit.

